

LR Aplinkos ministerijai

2023-07-27

Nr.31

I

2023-06-28 PATEIKTĄ PROJEKTĄ

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS MIŠKŲ ĮSTATYMO IR SU JUO SUSIJUSIŲ ĮSTATYMŲ PROJEKTŲ

Susipažinę su pateiktais viešai derinti per TAIS Lietuvos Respublikos miškų įstatymo Nr. I-671 pakeitimo įstatymo, Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso 271, 276, 426 ir 589 straipsnių pakeitimo įstatymo, Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos įstatymo Nr. I-2223 116 ir 119 straipsnių pakeitimo įstatymo, Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatymo Nr. I-301 31 straipsnio pakeitimo įstatymo, Lietuvos Respublikos specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo Nr. XIII-2166 95 straipsnio pakeitimo įstatymo, Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatymo Nr. I-1120 5, 17 ir 21 straipsnių pakeitimo įstatymo, Lietuvos Respublikos žemės įstatymo Nr. I-446 9 ir 25 straipsnių pakeitimo įstatymo ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos miškų įstatymo Nr. I-671 pakeitimo įstatymo ir su juo susijusių įstatymų projektų pateikimo Lietuvos Respublikos Seimui“ projektais (TAIS Nr. Nr. 23-10473, Nr. 23-10474, Nr. 23-10475, Nr. 23-10476, Nr. 23-10477, Nr. 23-10479, Nr. 23-10481, Nr. 23-10483), teikiame šias pastabas bei pasiūlymus:

Dėl Lietuvos Respublikos miškų įstatymo Nr. I-671 pakeitimo įstatymo (toliau tekste-MĮ):

1. Pirmiausiai norime padėkoti, kad rengdami nauja redakcija MĮ, Aplinkos ministerija imasi spręsti labai svarbius Lietuvos miškų savininkams klausimus: atsisakoma ydingo 5% mokesčio, privačios nuosavybės teise asmens valdomo miško ploto dydžio ribojimo, paprasčiau bus reglamentuojama rekreacinės ir kitos infrastruktūros įrengimas nekeičiant žemės paskirties, bandoma spręsti teisingo atlygio už nuosavybės naudojimo apribojimus klausimas. Tai teigiami žingsniai įtvirtinant teisingesnę teisinę reglamentavimą.

Kad šis ypač mums svarbus MĮ būtų dar geriau subalansuotas, atlieptų miškų savininkų, miškininkų ir visų šalies miškų ūkio sektoriaus bei plačiosios visuomenės poreikius, pateiktuose svarstymui įstatymų projektuose pastebėjome visą eilę koreguotinų dalykų, kuriuos būtina pataisyti prieš teikiant šiuos projektus į tolesnius teisėkūros proceso etapus.

Bendrieji pastebėjimai:

2. Būtina vadovautis gerąja teisėkūros praktika. Šiame pirminiame nauja redakcija rengiamo MĮ projekte vienos jo dalys yra pateikiamos gan glaustai, kai tuo tarpu kitos surašytos smulkmeniškai, į įstatymo lygmenį perkeltant neesminius dalykus [pavyzdžiui, 14 straipsnis. *Miškotvarkos projektų rengėjai*, 15 straipsnis. *Genetiniai miško medžių ištekliai, sėklinė miško bazė ir miško dauginamoji medžiaga ar* 16 straipsnis. *Miško dauginamosios medžiagos tiekėjai ir jų veiklos reglamentavimas*]. Tikriausiai nėra tikslo sukurti kuo pairesnį teisės aktą, kuriame būtų daug labai smulkmeniškų, nereikalingų nuostatų ir suvokti esmę būtų sudėtinga. O juk įstatyme turi būti pateikiamos tik norminės nuostatos, tekstas dėstomas glaustai, logiškai ir aiškiai, be prieštaravimų. Taip, kad išsireikšimai būtų aiškūs, lengvai suprantami ir nedviprasmiški, paprasti, glausti, tikslūs. Nors nėra paprasta, rengiant įstatymą būtina vadovautis gerąja teisėkūros praktika [Seimo priimtu LR teisėkūros pagrindų įstatymu <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.433088/asr> ir

Teisingumo ministro patvirtintomis "Teisės aktų projektų rengimo rekomendacijomis" <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.463426/asr>].

Taipogi dar reikėtų patobulinti, papildyti ir tinkamai suderinti MĮ projekte naudojamas sąvokas ir apibrėžimus [2 straipsnyje. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos]. Pavyzdžiui, agromiškininkystės, sengirės, miško aikštės ir miško laukymės ir kt. terminų. Primename, kad Nacionalinio miškų susitarimo (NMS) III temoje "[Privačios nuosavybės ir viešojo intereso santykis](#)" dėl terminijos yra sutarta:

[3.3. Siekdami suderinti tarpusavyje skirtingų sričių specialistų naudojamas su miškais susijusias sąvokas ir jų apibrėžimus, susitariame:

3.3.1. Identifikuoti ir suvienodinti skirtingų sričių teisės aktuose vartojamas su miškais susijusias sąvokas bei papildyti teisės aktus sektoriui aktualiomis, tačiau nesunormintomis sąvokomis (pvz.: sengirė, agromiškas, medynų prieaugis ir pan.);

3.3.2. Su miškais susijusias sąvokas ir jų apibrėžimus maksimaliai suderinti su tarptautinių organizacijų pripažintomis sąvokomis ir jų apibrėžimais kartu atsižvelgiant į nacionalinę specifiką;

3.3.3. Suprantamai pateikti miškų sektoriaus sąvokų žodyną plačiajai visuomenei.]

3. Neatliktas numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimas (ex-ante). Tai, kad MĮ projekto 26 straipsnyje numatomas įpareigojimas Aplinkos ministerijai iki 2032 m. sausio 1 d. atlikti ex post vertinimą poveikio šiuo įstatymu iš esmės pertvarkomos miškų grupių sistemos, gerai ateities teisėkūros požiūriu. Tačiau užsibrėžti įgyvendinti šiuo įstatymu ūkininkavimo miškuose pertvarkymai yra esminiai, keičiantys miškų išteklių naudojimo nusistovėjusį balansą ir turėsiantys rimtų pasekmių Lietuvos miškų ūkio sektoriui. Todėl tokios reikšmės įstatyminio reguliavimo keitimų atveju **jau dabar yra būtina atlikti ir pateikti MĮ ex ante vertinimą**. Ir ne vien dėl pertvarkomo miškų naudojimo reguliavimo keičiant miškų grupių sistemą, tačiau ir dėl kitų esminių pasiūlymų (pavyzdžiui, 8 str.1 dalyje numatytas apribojimas per metus iškertamo žalių medžių stiebų medienos tūriui, turėsiančiam neviršyti 70 proc. metinio medienos tūrio prieaugio).

4. Iš esmės yra tobulintinas kompensavimas privačių miškų savininkams už nustatytus ūkinės ir (ar) kitokios veiklos bei miško naudojimo apribojimus.

Lietuvos Respublikos Konstitucijos (toliau tekste- Konstitucijos) [23 straipsnyje](#) yra įtvirtintas nuosavybės neliečiamumo principas. Paimti nuosavybę (miško savininko turtą ar jo dalį) visuomenės poreikiams galima tik įstatymo nustatyta tvarka ir turi būti teisingai atlyginama. Dėl įvedamų apribojimų/draudimų naudoti nuosavybę ir vykdyti joje ūkinę veiklą prarandamo turto atlyginimo dydis turi atitikti miško savininko realius praradimus. Konstitucijos 30 straipsnyje nurodoma, kad asmeniui padarytos materialinės ir moralinės žalos atlyginimą nustato įstatymas. Aiškindamas šią Konstitucijos normą, Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas yra nurodęs, kad „būtinumas atlyginti asmeniui padarytą materialinę ir moralinę žalą yra konstitucinis principas (Konstitucinio Teismo 1997 m. sausio 20 d., 2004 m. gruodžio 13 d. nutarimai). Taigi, Konstitucija imperatyviai reikalauja įstatymu nustatyti tokį teisinį reguliavimą, kad asmuo, kuriam buvo padaryta žala, visais atvejais galėtų reikalauti teisingo tos žalos atlyginimo ir tą atlyginimą gauti.“ (Konstitucinio Teismo 2006 m. rugpjūčio 19 d. nutarimas). Pažymėtina, kad svarbų išaiškinimą dėl kompensacijų už įvedamus apribojimus žemės (miško) savininkams pastaruoju metu yra priėmęs LR Konstitucinis teismas 2023 m. birželio 29 d. nutarimu [Nr. KT60-N7/2023](#) „Dėl kompensacijų, susijusių su specialiuųjų žemės naudojimo sąlygų taikymu, mokėjimo“. Tai yra svarbu, kadangi priimant LR specialiuųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymą buvo siekiama visus ūkinės ir (ar) kitokios veiklos apribojimus ir teritorijas, kur tie apribojimai yra taikomi, nustatyti vienu įstatymu.

Rengiant naują redakciją MĮ (kai kartu Seime netrukus bus svarstomas nauja redakcija *Saugomų teritorijų įstatymo* (toliau tekste- **STĮ**) projektas ir numatomos pateikti LR specialiuųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo (toliau tekste- **SŽNSĮ**) pataisos) turime gerą progą kompensavimo tvarką nustatyti sprendžiant kompleksiskai ir todėl **yra būtina** galų gale nustatyti aiškų, visiems suprantamą, skaidrų ir teisingą kompensacijų miškų savininkams už visus nustatytus ūkinės veiklos bei miško naudojimo apribojimus **reglamentavimą viena tvarka, aiškiais principais (analogiškais LR Žemės įstatyme ir SŽNSĮ) viename įstatyme – Miškų įstatyme**.

Pastabos ir pasiūlymai konkrečioms MĮ straipsniams:

5. Dėl MĮ 1 straipsnio (Istatymo paskirtis) pakeitimų.

Siūlome tikslinti 1 straipsnio 1 ir 2 dalyse apibrėžiamą MĮ paskirtį ir tikslą. Siūlomi patikslinimai, (pažymėti tekste raudonu šriftu ir **geltonu markeriu**):

1. Šis įstatymas reglamentuoja miško įveisimą, atkūrimą, priežiūrą, apsaugą, tvarkymą ir naudojimą, veiklos miške planavimą, **nuosavybės teises į mišką įgijimą, galimus apribojimus nuosavybei ir kompensavimo už nustatomus veiklos apribojimus principus, tvarką ir sąlygas.**

2. Šio įstatymo tikslas – užtikrinti, kad visų nuosavybės formų miškai būtų tvarkomi pagal **vienodus daugiafunkcinio** darnaus miškų **ūkio** valdymo principus, užtikrinant racionalų miškų išteklių naudojimą ir **gausinimą** siekiant aprūpinti šalies pramonę žaliava **ir šalies energetikos sektorių atsinaujinančiais resursais**, suteikti šaliai didžiausią socialinę ir ekonominę naudą, užtikrinant biologinės įvairovės išsaugojimą, **miškų medynų** produktyvumo **ir jų stabilumo** didinimą, kraštovaizdžio stabilumą ir aplinkos kokybę, galimybę dabar ir ateityje atlikti ekologines, ekonomines ir socialines funkcijas nedarant žalos kitoms ekosistemoms.

***Paaiškinimas:** Siūlome išbraukti žodį „vienodus“ ir išlaikyti reikalavimą, kad visų nuosavybės formų miškai yra tvarkomi pagal daugiafunkcinio darnaus miškų ūkio valdymo principus, kadangi yra būtina atsižvelgti į ūkininkavimo ypatumus privačiuose miškuose. Juk ūkininkavimo sąlygos smulkiuose fragmentiškai išsidėsčiusiose privačiose miško valdose (vidutinis privačios miško valdos plotas yra ~3,4 ha) reikšmingai skiriasi nuo ūkininkavimo stambiuose kompaktiškuose valstybinių miškų masyvuose (VĮ „Valstybinė miškų urėdija“ valdo virš 1,1 mln. ha).*

Atsižvelgiant į Valstybinių miškų ir privačių miškų savininkų valdomų miškų plotus ir iš to išplaukiančias galimybes, valstybiniai miškai ir privatūs miškai negali būti tvarkomi pagal visiškai tapačius valdymo principus.

6. Dėl MĮ 2 straipsnio (Pagrindinės šio įstatymo sąvokos) pakeitimų:

Siūlome tikslinti 2 straipsnyje 4, 7, 12, 14, 15, 16, 19, 34, 35, 36, 37 ir 41 dalyse apibrėžiamas sąvokas:

6.1. Siūlome patikslinti 2 str. 4 dalį. Siūloma formuluotė:

4. Elitinis medis – selekciškai labai vertingas medis, įvertintas pagal paveldėtus dauginant sėklomis **ar vegetatyviškai** vertingus požymius ir savybes.

***Paaiškinimas:** Siūlome nepamiršti vegetatyvinio dauginimo, pvz., klonuojant.*

6.2. Siūlome patikslinti 2 str. 7 dalį, kad būtų aišku, kas turima omenyje:

7. Genetiniai miško medžių ištekliai – **iš tikrųjų ir galimai** naudingi miško medžiai ir jų dalys.

6.3. Siūlome patikslinti 2 str. 12 dalį. Siūloma formuluotė:

12. Miškas - ne mažesnis kaip 0,1 hektaro miško žemės plotas, kuriame yra pagrindinis miško ekosistemos elementas – medynas, arba jame laikinai medyno nėra (kirtavietės, žuvę medynai, **želdintinos miško aikštės, krūmynai, miško želdiniai ir (ar) žėliniai**). Mišku nelaikomos laukuose, pakelėse, prie vandens telkinių, gyvenamosiose vietovėse ir kapinėse esančios medžių grupės, kelio juostose įveisti želdiniai, viešosios geležinkelio infrastruktūros valdytojo patikėjimo teise valdomuose ne miškų ūkio paskirties žemės sklypuose augantys medžiai ir krūmai, siauros – iki 10 metrų pločio – medžių juostos, gyvatvorės, pavieniai medžiai ir krūmai, taip pat miestuose ir kaimo vietovėse ne miškų ūkio paskirties žemėje įveisti želdynai, sodai, agromiškininkystės sistemų želdiniai, trumpos (iki **10 20** metų) rotacijos plantaciniai želdiniai.

***Paaiškinimas:** Kad būtų aiškumas, kas priskirtina miškui, siūlome palikti, kaip ir šiuo metu galiojančiame MĮ, sąvoką „želdintinos miško aikštės“ ir išbraukti „krūmynai“ (nes kils painiavos ar ž.ū.paskirties žemėje esantys krūmynai automatiškai būtų priskiriami miškui) ir „miško želdiniai ir (ar) žėliniai“ (kadangi taip pateikta formuluotė lyg sako, kad jaunuolynas nėra laikomas medynu, nors 11 dalyje pateikiamoje medyno sąvokoje nėra diferenciacijos pagal amžiaus grupes. Jei norime, kad plantaciniai trumpos rotacijos želdiniai būtų veisiami ir auginami žemės ūkio naudmenose, tai privalu didinti rotacijos trukmę (šiuo metu yra 15 metų, o ne ją mažinti). Be karklų*

plantacijų (rotacija apie 6 metai) Lietuvoje taip pat yra veisiamos hibridinių tuopų plantacijos, kuriuo yra įveista apie 1700 ha. Tuopos yra veisiamos ir auginamos **iki 20 metų rotacijos**, siekiant išauginti tiek biokuro (retinimo) tiek pramonei vertingesnius sortimentus. Pastaruoju metu Lietuvoje kasmet yra įveisiama 200-300 ha naujų trumpos rotacijos hibridinių tuopų plantacinių želdinių. 10 metų trumpos rotacijos želdinių amžiaus apribojimas nėra logiškas dėl dviejų priežasčių. Pirmą, per pirmuosius 10 metų tuopų želdiniai pasiekia tik 20-25% savo galimo prieaugio ir nelogiška būtų reikalauti, kad želdinių biomasės prieaugio potencialas būtų išnaudojamas tik 20-25%. Antra, atitinkamai ženkliai sumažėtų trumpos rotacijos tuopų želdinių poveikis klimato kaitos mažinimui. Įveisti 20 metų rotacijos tuopų želdinių sugeria apie 600 t CO₂/ha ir nuolat užrakina 300 t CO₂/ha (auginant atsikartojančiai 20 metų rotacijai). Tuo tarpu, jei tuopų želdinių amžius būtų sumažintas iki 10 metų, jų anglies kaupimo potencialas sumažėtų iki 140 t CO₂/ha ir nuolat užrakinama tik 70 t CO₂/ha (auginant atsikartojančiai 20 metų rotacijai). T.y. nėra nė vieno logiško argumento mažinti trumpos rotacijos želdinių rotacijos trukmę. Atvirkščiai, klimato kaitos tikslai reikalauja ilginti (o ne trumpinti) medžių rotacijos trukmę, o hibridinių tuopų trumpos rotacijos želdiniai yra labai vienas efektyviausių instrumentų žemės ūkyje kovoti su klimato kaita.

Jei Lietuvoje trumpos rotacijos želdinių amžius bus sutrumpintas iki 10 metų, tuopų želdiniai Lietuvoje daugiau nebus veisiami, nes ekonomiškai tokių želdinių veisti neapsimokės, t.y. nauju įstatymu būtų siekiama uždrausti tuopų želdinių auginimą Lietuvoje.

Prašome atsižvelgti į mokslinių tyrimų rezultatus ir Lietuvoje susiformavusią praktiką, kad trumpos rotacijos želdinių rotacijos terminas būtų nustatomas 20 metų.

6.4. Siūlome patikslinti 2 str. 14 dalį. Siūloma formuluotė:

14. Miško dauginamosios medžiagos tiekėjas – miško dauginamosios medžiagos prekyba **ir (ar) importu** besiverčiantis fizinis arba juridinis asmuo, kita organizacija, neturinti juridinio asmens statuso, ar jų padalinys.

Paaškinimas: importas ir eksportas yra prekybos veiklos atmainos. Tai nereikėtų pateikti to apibrėžime, kaip skirtingų veiklų. Užtektų paminėti prekybą, kadangi yra ne tik importuojančių, tačiau ir eksportuojančių.

6.5. Siūlome patikslinti 2 str. 15 dalį. Siūloma formuluotė:

15. Miško infrastruktūra – miško medelynuose įrengta infrastruktūra, miško keliai, **tarpiniai medienos sandėliai**, miško žemės sausinimo sistemų įrenginiai, miško priešgaisrinės saugos sistemos inžineriniai statiniai ir įrenginiai, taip pat kiti inžineriniai statiniai ir įrenginiai, skirti miško **rekreacinėms**, aplinkosauginėms, socialinėms, kultūrinėms ir dvasinėms funkcijoms įgyvendinti ir laukiniams gyvūnams nelaisvėje laikyti.

Paaškinimas: Palikti „rekreacinėms“, kadangi 2 str.8 p. prie kompleksinės veiklos teisingai priskiriama ir rekreacinė infrastruktūra. Taipogi prie miško infrastruktūros reiktų paminėti „tarpiniai medienos sandėliai“.

6.6. Siūlome patikslinti 2 str. 16 dalį. Siūloma formuluotė:

16. Miško ištekliai– nenukirstas miškas, sakai, kelmai ir dervuoliai, medžių žievė, karnos ir tošis, medžių sula, kalėdiniai medeliai, kitos dekoratyvinės miško medžiagos, šakelės, vytelės, grybai, riešutai, uogos, vaisiai, vaistažolės ir vaistinė žaliava, miško paklotė, lapai ir kita miško augalija, **rekreacinė aplinka, rekreaciniai bei kultūriniai objektai, bitininkavimo produktai ir kt.**

Paaškinimas: Miškas apima ne vien tik teritorijoje augančią augmeniją, tačiau ir kitus išteklius, įskaitant natūralius ir žmogaus sukurtus rekreacinius išteklius ir pan. Kad galėtume įveiklinti mišką ne tik kirtimo prasme, bet suteikti visuomenei socialines, rekreacines, kultūrinės ir kt. paslaugas.

6.7. Siūlome patikslinti 2 str. 19 dalį. Siūloma formuluotė:

19. Miško medelynas– iš vieno ar daugiau žemės sklypų sudarytas plotas, kuriame atvirame grunte ir (ar) šiltnamiuose auginami miško sodmenys ir įrengta jiems auginti reikalinga infrastruktūra **(pavyzdžiui, komposto ruošimo vieta, laistymo sistema ir (ar) vandens telkinys, keliai, miško sodmenų rūšiavimo ir laikymo patalpos ir kt.)**.

Paaškinimas: kuomet imperatyviai detalizuojant infrastruktūros objektus, kurie tampa lyg privalomi kiekvienam medelynui, privatiems mažiems medelynams sukuriama perteklinis reikalavimas įsikurti ir veikti.

6.8. Siūlome patikslinti 2 str. 17 dalį. Siūloma formuluotė:

„23. **Miško valda** – nuosavybės teise valdomas **miškų ūkio paskirties miško** žemės sklypas **su visais jame esančiais priklausiniais ir ištekliais**.“.

Paaškinimas: Reikia galų gale spręsti teisinę koliziją, kada dėl painiavos su naudmenų ir tikslinių paskirčių identifikavimu, užfiksavimu Valstybinės miškų tarnybos valdomame Valstybiniame miškų kadastre ir Registrų centro valdomame Nekilnojamo turto kadastre ir Nekilnojamo turto registre miškų savininkai nepelnytai apmokestinami žemės mokesčiu. Vadovautis 2 str.12 d. miško apibrėžimu,

6.9. Siūlome patikslinti 2 str. 34 dalį. Siūloma formuluotė:

„34. **Pavienių medžių miško kirtimai** – neplynieji miško kirtimai **IIB**, III ar IV grupės miškuose, po kurių lieka ne mažesnis nei 0,6 medyno skalsumas, miško valdos ribinių linijų kirtimas, medžių kirtimas grioviuose, proskynose, pavojų keliančių medžių **ir sausuolių** kirtimas.

Paaškinimas: siūlome išlaikyti galimybę ūkininkauti IIB grupėje ir numatyti sausuolių kirtimą. **Analogiškus pakeitimus** siūlome ir **MI** priedo 2 str.3 daliai, nustatančiai sąvokos tikslinimą, kuri įsigaliojusi nuo 2027 m. sausio 1 d., kad nebūtų apsiribota tik 4 miškų grupė.

6.10. Siūlome patikslinti 2 str. 35 dalį. Siūloma formuluotė:

35. **Pavojų keliantis medis** – nudžiūvęs, nulūžęs, skilęs, pakrypęs su išvirtusiomis ar pakilusiomis šaknimis, apdegęs **puvinio** ar kitaip pažeistas medis, kuris virsdamas ar lūždamas gali padaryti žalos asmenims ar jų turtui, sutrikdyti inžinerinės infrastruktūros veiklą.

6.11. Siūlome patikslinti 2 str. 36 dalį. Siūloma formuluotė:

36. **Plynasis pagrindinis miško kirtimas** – pagrindinis miško kirtimas, kai **didesnėje nei 0,5 ha biržėje** biržėje iškertami visi medžiai, išskyrus sėklinius, biologinei įvairovei svarbius medžius, saugomo pomiškio grupes, siekiant racionaliai naudoti miško išteklius. Po kirtimo likę medžiai nesudaro medyno.

Paaškinimas: Pagal FAO metodiką ir daugelio šalių taikomą apibrėžimą miškui priskiriami didesni nei 0,5 ha, tad jei kirtimo metu formuojamos mažesnės aikštės- nederėtų to vadinti plynu kirtimu.

Pavyzdžiui, Kroatijoje, jei kertama plynai, tačiau paliekamas pomiškis- tai nelaikoma plynu kirtimu. Bavarijoje plynu kirtimu nelaikoma iki 2 ha iškirstas plotas. Austrijoje, jei plynai iškertama nedidelė 0,2-05 ha aikštė- nelaikoma plynu kirtimu

O iki nuo 0,1-0,5ha kirtimus galima pavadinti - atkuriamieji kirtimai (nes miško aplinka nepasikeičia,). Gal reiktų keisti terminiją iš "plynas" į "atkuriamasis kirtimas" ar "atkuriamoji medžiapjūtė"? Šiuos terminus taiko kitos ES šalys Miškų įstatyme, pavyzdžiui: Suomija [Suomijos Miškų įstatymas: https://www.finlex.fi/en/laki/kaannokset/1996/en19961093_20140567.pdf]

6.12. Siūlome patikslinti 2 str. 37 dalį, nes nes ne visa tai, kas surašyta, yra prekyba:

37. **Prekyba miško dauginamąja medžiaga** – miško dauginamosios medžiagos pateikimas prekybai, **siūlymas parduoti**, pardavimas arba **pristatymas** kitam asmeniui.

Paaškinimas: Elementariai, prekyba apibrėžiama kaip ūkinė veikla, susijusi su prekių pirkimu ir pardavimu.

6.11. Siūlome patikslinti 2 str. 41 dalį. Siūloma formuluotė:

41. **Specialusis miško kirtimas** – miško kirtimas, siekiant formuoti kraštovaizdį, išsaugoti ir atkurti genetiškai vertingas miško medžių populiacijas miško medžių genetiniuose draustiniuose, genetiniuose ir sėkliniuose medynuose, klonų rinkiniuose, išsaugoti ar atkurti biologinę įvairovę, vykdyti selekciją bandomuosiuose želdiniuose ir sėklinėse miško medžių plantacijose, ruošti sėklas miško sėklinės bazės objektuose, vykdyti biotechnines priemones, gerinančias natūralias **medžiojamųjų** gyvūnų gyvenamosios aplinkos sąlygas, **gerinti miškų ekologines, ekonomines, estetines, rekreacines funkcijas**, rekonstruoti medynus ir krūmynus.

***Paaškinimas:** Siūlome papildyti, kam atliekamas spec.miško kirtimas, kadangi irgi svarbu ir reikalinga. Pritariame AM siūlomiams sąvokos "Specialusis miško kirtimas,, papildymams ir siūlome atsisakyti nuostatos, kad specialiaisiais kirtimais gali būti gerinamos tik medžiojamųjų gyvūnų gyvenamosios aplinkos sąlygos (nes gali būti būtinos gamtotvarkinės priemonės ir palankesnės nemedžiojamų/saugomų gyvūnų gyvenamosios aplinkos sąlygoms pagerinti).*

7. Siūlome MJ II skyriaus pavadinimą tikslinti: II SKYRIUS MIŠKŲ ŪKIO VALDYMAS

***Paaškinimas:** Miško (medyno ar ekosistemos) nepavaldysi- valdomas išteklių naudojimas ir tai vykdančys asmenys, t.y. miškų ūkis. Todėl čia ir kitur tekste siūlome naudoti - "miškų ūkis"*

8. Dėl MJ 3 straipsnio (Nacionalinės miškų politikos formavimas ir valstybės institucijų kompetencija miškų valdymo srityje) pakeitimu. Siūlome patikslinti 3 str. 10 dalį:

10. Pasiūlymams aplinkos ministrui miškų politikos formavimo ir kitais svarbiausiais miškų klausimais teikti steigiamą visuomeniniais pagrindais veikianti Miškų konsultacinė taryba, sudaroma iš **kompetentingų daugiafunkcinio darnaus miškininkavimo klausimais** valstybės, mokslo institucijų, asociacijų, nevyriausybinų organizacijų, verslo atstovų, išlaikant atstovavimo balansą miškų socialinėms, ekonominėms ir ekologinėms sritims. Miškų konsultacinės tarybos sudėtį ir darbo reglamentą tvirtina aplinkos ministras.

***Paaškinimas:** Šioje svarbioje taryboje reikia kompetencijos, atstovavimo aprėpties.*

9. Dėl MJ 5 straipsnio (Nuosavybės teisė į mišką) pakeitimu. Siūlome patikslinti 5 str. 1, 4, 6, 7 dalis.

9.1. Siūlome papildyti 5 str. 1 dalį. Siūloma formuluotė:

1. Miškas nuosavybės teise gali priklausyti valstybei, fiziniams ir juridiniams asmenims bei subjektams, neturintiems juridinio asmens statuso, tačiau turintiems civilinį teisinumą. Užsieniečiai, užsienio juridiniai asmenys, užsienio valstybėse įsteigtos organizacijos, neturinčios juridinio asmens statuso, tačiau turinčios civilinį teisinumą pagal tų valstybių įstatymus, mišką turi teisę įsigyti Lietuvos Respublikos Konstitucijos 47 straipsnio 3 dalies įgyvendinimo konstitucinio įstatymo nustatyta tvarka. Miško nuosavybės teisė neatsiejama nuo žemės sklypo, kuriame yra miškas, nuosavybės teisės. **Miško savininkų, valdytojų ir naudotojų teises saugo įstatymai. Pažeistos teisės turi būti atkuriamos, o padaryti nuostoliai atlyginami įstatymų bei kitų teisės aktų nustatyta tvarka. Miško savininkų, valdytojų ir naudotojų teisės gali būti apribotos įstatymų nustatyta tvarka visuomenės, aplinkos bei miško apsaugos interesais, o šie apribojimai konkrečiai miško valdai (ar jos daliai) taikomi nuo jų įrašymo į Nekilnojamojo turto kadastrą ir Nekilnojamojo turto registrą.**

***Paaškinimas:** Tiek SŽNSĮ, tiek Žemės įstatyme yra imperatyviai nurodyta, nuo kada taikomi apribojimai konkrečiam žemės sklypui/teritorijai- nuo jų įrašymo į Nekilnojamojo turto registrą. Tai labai aiškus ir geras principas, kurį patvirtino ir LR Konstitucinis teismas 2023 m. birželio 29 d. nutarimu [Nr. KT60-N7/2023](#).*

9.2. Siūlome patikslinti 5 str. 4 dalį. Siūloma formuluotė:

4. Laisvos valstybinės žemės fonde esantys ir nepanaudoti nuosavybės teisėms atkurti valstybinės miško žemės plotai, kurie yra įsiterpę į valstybinės reikšmės miškus arba su jais ribojasi, **arba yra 5 ha ir didesni ir turi privažiavimo kelius**, miško žemės plotai, esantys valstybiniuose draustiniuose, valstybinių parkų ir biosferos stebėsenos (monitoringo) draustiniuose, taip pat rekreacinių zonų teritorijose, Vyriausybės nutarimais perduodami patikėjimo teise valdyti miškų urėdijai. Tarp privačios žemės sklypų įsiterpę ne didesni kaip 3 ha miško žemės plotai, suformuoti atskirais žemės sklypais, privačion nuosavybėn be aukciono perduodami tik tos pačios pagrindinės žemės naudojimo paskirties besiribojančių žemės sklypų savininkams, nesilaikant Žemės reformos įstatymo 10 straipsnyje nustatytos eilės. Kita nuosavybės teisėms atkurti nepanaudota valstybinė miško žemė perduodama aukcionuose, jeigu kituose įstatymuose nenustatyta kitaip.

***Paaškinimas:** Jei Lietuvos Respublikoje visos nuosavybės formos yra lygiavertės ir vienodai vertinamos, tai nederėtų sukurti išskirtinių sąlygų ir taip monopolines sąlygas turinčiai miškų*

urėdijai. 5 ha ir didesnius miško sklypus su privažiavimo keliais galėtų įsigyti privatūs asmenys, tuo papildydami šalies biudžeto pajamas iš karto, o po to- dar ir vykdydami ūkinę veiklą.

9.3. Siūlome patikslinti 5 str. 6 dalį. Siūloma formuluotė:

6. Privačių miškų savininkai įstatymų nustatyta tvarka turi teisę jungtis į asociacijas ir kooperatyvus, steigti įmones ir organizacijas. Valstybė skatina ir remia privataus miškų ūkio plėtrą, privačių miškų savininkus vienijančias organizacijas, teikiančias miško savininkams konsultavimo, **atstovavimo** ir ūkinės paslaugas. **Pripažintiems** **M**miško savininkų kooperatyvams taikomas **analogiškas** žemės ūkio kooperatyvams statusas **ir veiklos sąlygos**.

***Paaškinimas:** Miško savininkus vienijančios organizacijos vykdo jų atstovavimo funkciją, o kad išjudėtų iš mirties taško kooperacija- reikalingos realios paskatos, analogiškos taikomoms pripažintiems ž.ū. kooperatyvams.*

9.4. Siūlome panaikinti 5 str. 7 dalį, kaip atgyvenusią ir sukuriančią bereikalingų biurokratinių suvaržymų disponavimui privačia nuosavybe:

~~7. Privati miško valda arba privačiame ne miškų ūkio paskirties žemės sklype esanti miško žemė į dalis neskaidoma, jeigu privati miško valda arba privačiame ne miškų ūkio paskirties žemės sklype esantis vientisas miško žemės plotas yra arba tampa mažesnis kaip 5 ha, <...>~~

***Paaškinimas:** Pagal [Civilinio kodekso](#) 4.80 straipsnio 1 dalį, 4.90 straipsnio 1 dalį, kiekvienas bendraturtis turi teisę reikalauti atidalyti jo dalį iš bendrosios nuosavybės. Civilinio kodekso 4.80 straipsnio 2 dalyje bei 4.90 straipsnio 2 dalyje numatoma, kad natūra daiktas nedalijamas tik tada, kai žala yra neproporcinga jo paskirčiai. Tuo tarpu šiuo metu galiojantis MĮ apribojimas atsidalinti bendraturčiams savo nuosavybės dalis tiesiogiai, verčia tai forminti netiesiogiai – notarinio būdu atsidalinama veika, sudarant sklypų naudojimo sutartį tarp bendrasavininkų. Nuosavybė iš bendros jungtinės tampa bendra daline pagal CK. Tačiau miško naudojimo požiūriu tai tas pats, kas padalinti geodeziškai, nes notaras patvirtina ir pasidalinimo planą. Tai daro šį procesą sudėtingą, ilgai trunkantį, sukeliantį teisinio neužtikrintumo situacijų. Žodžiu- bereikalingą.*

10. Dėl MĮ 6 straipsnio (Pirmumo teisė įsigyti privačią miškų ūkio paskirties žemę) pakeitimų. **Siūlome patikslinti** straipsnio 6 dalį, kad panaikinti galimybę piktnaudžiauti pareiškimais pasinaudoti pirmumo teise pirkti parduodamą mišką, tačiau realiai vengti sandorį sudaryti piktavališkų tikslų, t.y. stabdyti pardavimo procesą, bandyti sumažinti pardavimo kainą ir pan.:

6. Kai turintys pirmumo teisę asmenys atsisako pirkti miškų ūkio paskirties žemės sklypą arba per nustatytą terminą nepateikia sutikimo pirkti miškų ūkio paskirties žemės sklypą, Nacionalinė žemės tarnyba ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo termino, per kurį asmenys, pageidaujantys pasinaudoti pirmumo teise pirkti miškų ūkio paskirties žemės sklypą, galėjo pateikti sutikimą jį pirkti, pabaigos dienos išduoda pažymą, kad siūlomo parduoti miškų ūkio paskirties žemės sklypo nepageidavo pirkti asmenys, turintys pirmumo teisę jį pirkti pagal šio straipsnio nuostatas, ir žemės savininkas šį žemės sklypą gali perleisti kitiems asmenims. **Jei asmuo, turintis pirmumo teisę įsigyti parduodamą miškų ūkio paskirties žemės sklypą, per 30 darbo dienų nuo išdavimo Nacionalinės žemės tarnybos pažymos, kad šis žemės sklypas parduodamas šio straipsnio nustatyta tvarka pirmumo teise turinčiam jį pirkti asmeniui, nesudaro su pardavėju pirkimo – pardavimo sutarties dėl pirkėjo kaltės (veikimo ar neveikimo), tada nauja pažyma neišduodama ir žemės sklypas už tą pačią kainą ir tomis pačiomis sąlygomis gali būti parduodamas kitiems asmenims. Šis terminas nebus laikomas praleistu nei dėl Pardavėjo, nei dėl Pirkėjo kaltės, jei Pirkimo-pardavimo sutartis nebus sudaryta dėl priežasčių, kurios nepriklauso nuo šalių, o priklauso nuo institucijų ir/ ar pareigūnų, kurie privalo išduoti pažymą ir/ ar kitus dokumentus, kurie yra privalomi įstatymų nustatyta tvarka tinkamai iforminti ir notarine tvarka patvirtinti Pirkimo-pardavimo sutartį.** Kai miškų ūkio paskirties žemės sklypas parduodamas kitiems asmenims už mažesnę kainą ir (ar) kitomis sąlygomis, negu buvo nurodyta pirminiame žemės savininko pranešime, šio straipsnio 3 dalyje nustatyta tvarka turi būti teikiamas pakartotinis pranešimas.

11. Dėl MJ 7 straipsnio (Privalomieji atskaitymai iš pajamų už parduotą žaliavinę medieną ir nenukirstą mišką) pakeitimų. Siūlome patikslinti straipsnio pavadinimą ir 7 str. 2 dalies 6 ir 12 punktus.

11.1. Siūlome tikslinti 7 st. pavadinimą: **7 straipsnis. Privalomieji atskaitymai iš pajamų už parduotą žaliavinę medieną ir nenukirstą mišką**. Bendrosioms miškų ūkio reikmėms skirtos lėšos

11.2. Siūlome patikslinti 2 str. 2 dalies 6 punktą. Siūloma formuluotė:

2. Bendrosioms **miško miškų ūkio** reikmėms skirtos lėšos naudojamos:

6) privačių miškų savininkams konsultuoti ir mokyti, privačių miškų savininkus vienijančioms asociacijoms, miško savininkų kooperatyvams kurtis **ir plėtoti veiklą**;

Paaiškinimas: Būtina paskatinti ne vien įregistravimą, bet ir veiklos plėtojimą.

11.3. Siūlome panaikinti 2 str. 2 dalies 12 ir 16 punktus.

~~12) Aplinkos ministerijai pavaldžių institucijų vykdomoms programoms miškų srityje;~~

~~←...→~~

~~16) kompensacijoms privačių miškų savininkams už nustatytus veiklos apribojimus miško žemėje;~~

Paaiškinimas: AM pavaldžių institucijų išlaikymas turėtų būti finansuojamas iš bendrų biudžeto skiriamų asignavimų AM veiklai finansuoti. Bendrosioms miško reikmėms skirtų lėšos paskirtis turbūt nėra apribojimų kompensavimas.

Apribojimais tenkinamas vadinamas viešasis interesas, o ne miškų ūkio veiklai reikalingi dalykai, todėl ir kompensuojama turi būti iš visuomenės sumokamų lėšų, t.y. Valstybės biudžeto, ir ten turi būti atskira eilutė kasmet Seimo tvirtinama. Tada bent jau būtų matoma kiek kainuoja viešojo intereso vardan priimami apribojimai ir draudimai.

12. Dėl MJ 8 straipsnio (Darnus miško naudojimas) pakeitimų. Siūlome patikslinti straipsnio pavadinimą ir 8 str. 1 ir 3 dalis.

12.1. Siūlome tikslinti 8 st. pavadinimą: **8 straipsnis. Daugiafunkcinis Ddarnus miško naudojimas)**

Paaiškinimas: Atliepiant Nacionalinio miškų susitarimo Pamatinio tikslo ir Vizijos sutartas formuluotes svarbu paminėti, kad siekiama daugiafunkcinio darnaus miškų naudojimo..

12.2. Siūlome patikslinti 8 str. 1 dalį. Siūloma formuluotė:

1. Miškai turi būti tvarkomi pagal nepertraukiamo naudojimo principą, kad mediena bei kiti miško ištekliai būtų nuolat tiekiami ir būtų išlaikyta pusiausvyra tarp medienos prieaugio ir jos naudojimo. Visais miško kirtimais **per metus** iškertamas žalių medžių stiebų medienos tūris Lietuvos miškuose (išskyrus I ir IVB grupių miškus) negali viršyti **70 proc.** metinio medienos tūrio prieaugio **tuose pačiuose miškuose** vertinant Nacionalinės miškų inventorizacijos duomenimis. Ši nuostata netaikoma miškų stichinių nelaimių atvejais, kai šalies mastu išdžiūvusių, išverstų, išlaužytų, išdegusių arba kitaip pažeistų medynų tūris sudaro daugiau kaip vieną ketvirtąją praėjusiais metais iškirstų žalių medžių stiebų medienos tūrio dalį.

Paaiškinimas: 70% taisyklė visiškai nesuprantama. Jau ir taip norima nustatyti daug ribojimų I-III grupių miškuose, kam dar toksai „pagąsdinimas“? Mąstant strategiškai, reikia atsižvelgti į esamą gan netolygią amžiaus klasių struktūrą. Dėl pokario želdinių ir žėlinių ir dėl galiojančių kirtimų amžių turime daug pribrežtančių medynų. Medynams senstant prieaugis mažės, o taip pat reikės kažkaip racionaliai panaudoti artėjantį kalną brandžių medynų. Šie 70% taps bereikalingu kliuviniu. Juo labiau, jei dar norima nustatyti kiekvieniems metams atskirai- tą padaryti praktiškai neįmanoma- juk medžiapjūtės apimčių statistika suvedama metų gale, o prieaugis matomai vertinamas netgi ne tais pat metais.

12.3. Siūlome patikslinti 8 str. 3 dalį. Siūloma formuluotė:

3. Specialiosios žemės naudojimo sąlygos miško žemėje nustatytos ir įsigalioja Lietuvos Respublikos specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatyme **apibrėžta tvarka nuo jų**

įrašymo konkrečiai miško valdai į Nekilnojamojo turto kadastrą ir Nekilnojamojo turto registrą dienos.

***Paaškinimas:** SŽNSĮ yra imperatyviai nurodyta, nuo kada taikomi apribojimai konkrečiam žemės sklypui/teritorijai- nuo jų įrašymo į Nekilnojamojo turto registrą. Tai labai aiškus ir geras principas, kurį patvirtino ir LR Konstitucinis teismas 2023 m. birželio 29 d. nutarimu Nr. KT60-N7/2023. Tad aiškiau įrašyti formuluotę į MĮ yra būtina, kad nebūtų klaidingų interpretacijų, kuomet apribojimus konkrečiam miško sklypui bandoma taikyti jų tinkamai neįforminus SŽNSĮ nustatyta tvarka.*

13. Dėl MĮ 9 straipsnio (Asmenų lankymasis miške) pakeitimų. Siūlome patikslinti 9 str. 1, 2 ir 3 dalis.

13.1. Siūlome patikslinti 9 str. 1 dalį. Siūloma formuluotė:

1. Asmenys **turi teisę laisvai gali** lankytis visų nuosavybės formų miškuose, **prisiimdami asmeninę atsakomybę už savo ir savo asmeninio turto saugumą**, išskyrus rezervatų ir specialios paskirties objektų (pasienio zona, kariniai objektai ir kt.) miškus ir miškus, kuriuose tai apriboja kiti teisės aktai. Asmenys gali rinkti vaisius, vaistažoles ir vaistinę žaliavą, išskyrus saugomas augalų rūšis, riešutauti, uogauti ir grybauti, laikydamiesi šio įstatymo, Laukinių augalų ir grybų rūšių įstatymo, Aplinkos apsaugos įstatymo, kitų teisės aktų reikalavimų. **Arčiau kaip 100 m nuo miško savininko sodybos esančiame miške lankytis galima, jei nėra apie lankymosi ribojimą perspėjančių informacinių ženklų.**

Miško savininkas turi teisę apriboti miško išteklių naudojimą jo valdomoje (nuosavybės, nuomos ar kitais pagrindais) valdoje, jei jis vykdo tų išteklių naudojimo veiklą, registruotą Valstybinėje mokesčių inspekcijoje. Lankymosi rezervatų miškuose tvarką nustato rezervatų ir (arba) valstybinių parkų nuostatai.

***Paaškinimas:** derėtų formuluoti- gali lankytis, nes juk nėra absoliučios laisvės, lankymas yra reguliuojamas. Be to, reikia įrašyti, kad besilankantys **prisiima asmeninę atsakomybę už savo ir savo turto saugumą**, o tai jau yra teisminių bylų, kur dėl apibrėžtumo nebuvimo kreipiasi nuostolių atlyginimo, jei miško lankytojų pasistatytą mažiną sužaloja nuo vėjo krentančios šakos. Taipogo miškų savininkai, besispecializuojantys miško išteklių (grybų, uogų, vaistinės medž. ir pan.) verslo oficialiai registruoti VMI, turi teisę savo nuosavybėje riboti tų išteklių naudojimą pašaliečiams be savininko sutikimo. Galimybė apriboti lankymąsi savo nuosavybėje 100 m. nuo savininko sodybos toks reglamentavimas yra būtinas asmens privatumo, saugumo, nuosavybės apsaugos konstitucinėms teisėms aiškiai įtvirtinti ir tokios nuostatos dešimtmečiais galioja kituose teisės aktuose*

13.2. Siūlome patikslinti 9 str. 2 dalį. Siūloma formuluotė:

2. Siekiant užtikrinti miškuose besilankančių asmenų saugumą, savivaldybių vykdomosios institucijos miškų urėdijos, saugomų teritorijų direkcijų, miško savininko ar kito **valstybinio** miško valdytojo teikimu, miestų miškuose – be šio teikimo, kai yra svarbių priežasčių (miškų stichinės nelaimės, didelis miško gaisrų pavojus, miško kirtimai, medienos ruošos darbai, miško sanitarinė apsauga, naudojant augalų apsaugos produktus, laukinių gyvūnų laikymas nelaisvėje) gali visuose miškuose uždrausti ar apriboti asmenų lankymąsi, miško išteklių rinkimą ir naudojimą.

Lankymasis miške gali būti uždraustas arba apribotas, jeigu kitomis priemonėmis neįmanoma užtikrinti šio įstatymo 24-o straipsnio 1 punkto įgyvendinimo.

***Paaškinimas:** miškų valdytojai, kurie prižiūri privačius miškus ir organizuoja įvairius darbus, turėtų irgi turėti galimybę kreiptis uždrausti ar apriboti lankymąsi miškuose dėl besilankančių asmenų saugumo.*

Siūlome papildyti "Lankymasis miške gali būti uždraustas arba apribotas, jeigu kitomis priemonėmis neįmanoma užtikrinti šio įstatymo 24-o straipsnio pirmo punkto įgyvendinimo." t.y.24 str."Miško apsauga" įgyvendinimui, kai nėra kitų racionalių būdų.

13.3. Siūlome patikslinti 9 str. 3 dalį. Siūloma formuluotė:

3. Privačiuose miškuose besilankantys asmenys turi tiesiogiai netrikdyti privataus miško savininko privatumo, nekelti grėsmės jo saugumui, **be savininko sutikimo negali naudotis jo**

sukurta ar įrengta infrastruktūra bei objektais (kurie pažymėti informaciniais ženklais).

Privataus miško savininkas privalo netrukdyti fiziniams asmenims **laisvai** lankytis privačiuose miškuose, išskyrus šio straipsnio 1, 2, **3**, 7, 8 punktuose nustatytus atvejus.

***Paaiškinimas:** Būtina patikslinti, kad pašaliečiai be savininko sutikimo negali naudotis jo miškuose sukurta ar įrengta infrastruktūra bei objektais (kurie išskirti/pažymėti informaciniais ženklais).*

14. Dėl MĮ 10 straipsnio (Miškų grupės) pakeitimų. Siūlome patikslinti 10 str. 3, 4 ir 5 dalis.

14.1. Siūlome patikslinti 10 str. 3 dalį. Siūloma formuluotė:

3. II grupė – specialios paskirties miškai. Joje skiriami:

1) A – ekosistemų apsaugos miškai. Kraštovaizdžio, telmologinių, pedologinių, botaninių, zoologinių, botaninių-zoologinių draustinių miškai ar jų dalys, **priešeroziniai miškai**. Ūkininkavimo tikslas – išsaugoti, **formuoti** arba atkurti miško ekosistemas ar atskirus jų komponentus, **gerinti saugomų vertybių būklę, formuoti įvairiaamžius medynus.**

***Paaiškinimas:** Kadangi priešerozinių miškų funkcija nėra skirta ekosistemų apsaugai, tikslinga priešerozinius miškus priskirti III gr. Apsauginiams miškams,*

14.2. Siūlome patikslinti 10 str. 4 dalį. Siūloma formuluotė:

4. III grupė – apsauginiai miškai. Tai yra genetinių, geologinių, geomorfologinių, hidrografinių, kultūrinių draustinių ar jų dalių, kultūrinių rezervatų miškai, atkuriamųjų ir genetinių sklypų, miško sėklinių medynų, laukų apsauginiai, apsaugos zonų, **priešeroziniai** miškai. Ūkininkavimo tikslas – formuoti aplinkos sąlygoms atsparius, produktyvius medynus, galinčius geriausiai atlikti dirvožemio, oro, vandens, žmogaus gyvenamosios aplinkos apsaugos funkcijas.

14.3. Siūlome patikslinti 10 str. 5 dalį. Siūloma formuluotė:

5. IV grupė – ūkiniai miškai. Tai yra miškai, nepriskirti I, II, III grupėms. Šioje miškų grupėje skiriami:

<...>

2) B – **trumpo kirtimo amžiaus** plantaciniai miškai. Ūkininkavimo tikslas – greičiau išauginti kuo daugiau medienos. Tai yra miškai, kuriuose taikant spartaus auginimo technologijas auginami greitai augančių medžių rūšių medynai, kurių kirtimo amžius **nėra ribojamas turi būti ne mažesnis kaip 10 metų**. Šiems miškams gali būti priskiriami tik tos pačios amžiaus klasės medynai.

***Paaiškinimas:** Lietuvoje plantaciniuose miškuose leidžiamų auginti medžių rūšių neįmanoma užauginti nei per 10 nei per 20 metų rotaciją. Antra rotacija turėtų būti greitesnė ir siekti 15-20 metų. Paprasčiausiai plantaciniuose miškuose reiktų atsakyti rotacijos termino ir leisti intensyviai ūkininkauti neribojant kirtimo amžiaus.*

Be to, reiktų spręsti pagaliam klausimą, kaip išskirti jau anksčiau įveistų plantacinių miškų (kol dar nebuvo IVB grupės), pvz. hibridinės drebulės, iš bendros IV miškų grupės į IV B miškų grupę plantacinius miškus. Tą reiktų (galbūt) numatyti šio įstatymo įgyvendinimo nuostatose.

***SVARBU:** kol nebus atliktas numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimas (ex-ante) (plačiau išdėstyta mūsų rašto 3 punkte), negalime pritarti MĮ priedo 2 str.5 daliai, nustatančiai naujas miškų grupes keičiant Miškų įstatymo 10 straipsnio redakciją, kuri įsigaliojotų nuo 2027 m. sausio 1 d.*

15. Dėl MĮ 11 straipsnio (Kompensacijos privačių miškų savininkams už nustatytus veiklos apribojimus) pakeitimų. Siūlome patikslinti 11 str. 1,2,3, 4 ir 5 dalis.

15.1. Siūlome patikslinti 11 str. 1 dalį. Siūloma formuluotė:

1. **Viešo intereso tenkinimo ar kitu pagrindu privačiame miške nustačius ūkinės veiklos ribojimus, draudimus ar turto apsunkinimus, dėl to privataus miško savininkui privaloma savalaikiai atlyginti privataus miško vertės skirtumą nuo vertės buvusios iki taikomų ribojimų ir kitus objektyvius finansinius praradimus. Privataus miško savininkui skiriama kompensacija apskaičiuojama ir išmokama Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatyta tvarka, įvertinus miško žemės sklype taikomų apribojimų visumą ir jų poveikį galimai ūkinei veiklai, numatomoms gauti pajamos iš ūkinės veiklos, miško vertę prieš ir po taikytų**

~~apribojimų. Kompensacijos už saugomoje teritorijoje esančioje miško žemėje nustatytus veiklos apribojimus išmokamos Saugomų teritorijų įstatymo nustatyta tvarka.~~

15.2. Siūlome patikslinti 11 str. 3 dalį, ją keičiant į 2. Siūloma formuluotė:

~~3. 2. Kompensacijos šio straipsnio 1 dalies nustatyta tvarka išmokamos ir tiems~~ privačių miškų savininkams, kurių miško žemėje pakeičiama miškų grupė ir dėl kurios pakeitimo ~~visam laikui~~ uždraudžiamas dalies ~~brandžių~~ medžių iškirtimas ~~ar atsiranda kitų ūkinės veiklos ir nuosavybės naudojimo draudimų ir (ar) apribojimų~~. Kompensuojamos pajamos, kurios galėjo būti gautos pardavus medieną rinkoje, atimant iš jų vidutinės medienos ruošos sąnaudas. Kompensacija apskaičiuojama taikant vidutinės medienos rinkos kainas ir vidutinės medienos ruošos sąnaudas tais metais, kai privataus miško savininkas pateikia prašymą apskaičiuoti ir išmokėti kompensaciją. Prašymą privataus miško savininkas gali pateikti ne anksčiau kaip tais metais, kai ~~jo miško žemės sklypui įsigalioja apribojimai dėl medynas pasiekia pagrindinių miško kirtimų amžių, taikytą iki~~ miškų grupės pakeitimo.

15.3. Siūlome patikslinti 11 str. 2 dalį, ją keičiant į 3. Siūloma formuluotė:

~~2. 3. Kompensavimas taikomi miško plotui, o ne asmeniui, pasikeitus miško savininkui išlieka ne vien nustatyti veiklos apribojimai, bet ir miško valdai taikomos kompensavimo priemonės. Už miško žemėje, kuri nepatenka į saugomąją teritoriją, šiuo įstatymu, Lietuvos Respublikos specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymu ir Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatymu nustatytus pagrindinių miško kirtimų ūkinės veiklos ir nuosavybės naudojimo draudimus ir (ar) apribojimus išmokamos kompensacijos šiame straipsnyje 3 dalyje~~ nustatyta ~~vieninga~~ tvarka.

15.4. Siūlome patikslinti 11 str. 4 dalį. Siūloma formuluotė:

~~4. Šio straipsnio 3 dalyse nustatytų kompensacijų apskaičiavimo ir išmokėjimo tvarką nustato Vyriausybė.~~ Kompensacijos išmokamos per vienus metus arba dalimis per trejus metus nuo sprendimo skirti kompensaciją patvirtinimo, kuris priimamas išnagrinėjus prašymą gauti kompensaciją.

15.5. Siūlome patikslinti 11 str. 5 dalį. Siūloma formuluotė:

5. Šio straipsnio ~~1 2 ir~~ 3 dalyse nustatytos kompensacijos mokamos iš valstybės biudžeto lėšų, ~~skirtų bendrosioms miško reikmėms finansuoti,~~ arba iš savivaldybės biudžeto lėšų, jei miškų grupės pakeitimą inicijuoja savivaldybė.

***Paaikškinimai:** Siūlome, kad visais atvejais įskaitant ir saugomas teritorijas bei specialiąsias žemės naudojimo sąlygas, kompensacijų apskaičiavimo ir išmokėjimo tvarką reglamentuotų vienas ir tas pats Miškų įstatymas. O tai pagrindinė dalis SŽNSĮ numatytų apribojimų miškams kažkodėl kompensuojami STĮ nustatyta tvarka, kurioje praktiškai išimtinai kalbama apie kompensacijas už apribojimus miškuose, o šio MĮ 18 str.3 dalyje nurodoma, kad „3. Miško kirtimai draudžiami Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo nustatytais atvejais ir šiais atvejais...“*

Reikia įteisinti kompensacijas už nuostolius dėl apribojimų visuose privačiuose saugomuose miškuose, o ne tik steigiant naują saugomą teritoriją, keičiant esamų saugomų teritorijų ribas arba nustatant naujus veiklos apribojimus. Be to, reiktų panaikinti istorinę neteisę ir kompensuoti ne tik už būsimus, bet ir už esamus apribojimus miškų savininkams turintiems dabartinės III ir ypač II grupės miškus. O jeigu piniginių išteklių tam nepakanka, reiktų pervesti dabartinius II ir III grupių privačius miškus į IV grupę. Reikėtų numatyti, kad už įvedamus apribojimus gali būti taikomos mokestinės lengvatės.

Būtina numatyti, kad miško savininkams būtų skiriama kompensacija už ūkinės veiklos apribojimus ne tik tuomet, jei keičiama miškų grupė (pavyzdžiui, iš IV grupės į III grupę), tačiau, jei keičiamas ūkininkavimo režimas jį griežtinant konkrečiai miškų grupei (t.y. formaliai grupės nekeičiant, tik nustatanti naujus veiklos apribojimus.). Jei taip nebūtų daroma, tuomet galimai užsimojama į privačios nuosavybės dalinį nusavinimą, niekaip nekompensuojant savininkams už praradimus. Tai yra nepriimtina, kadangi LR Konstitucinis Teismas ne kartą yra konstatavęs, kad keisdama ūkinės veiklos sąlygas ar nutraukdama tam tikrą ūkinę veiklą valstybė turi paisyti Konstitucijoje įtvirtintų teisėtų lūkesčių apsaugos, proporcingumo principų, taip pat kad valstybei gali atsirasti pareiga

atlyginti (kompensuoti) ūkio subjektams ir kitiems asmenims praradimus, jų patirtus dėl teisinio reguliavimo pakeitimo.

Neadekvatu kompensuoti tik medynams pasiekus brandą. Pakeitus grupę, ekonominė valdos vertė rinkoje sumažėja iš karto, o ne medynams pasiekus brandos amžių. Jeigu savininkas sumanytų parduoti valdą, jis patirtų ženklus nuostolius. Tad ir kompensacijos turėtų būti išmokamos iš karto po grupės pakeitimo. Tik dar reiktų paanalizuoti, ar kompensaciją geriau būtų skaičiuoti pagal realų valdos vertės sumažėjimą rinkoje ar pagal prarastas pajamas iš būsimų kirtimų (pastarosioms pasitelkint gryniosios dabartinės vertės (ang. net present value) kriterijų). Kitas svarbus aspektas, net ir išlaikęs valdą, po kokių 10-20 metų savininkas gali būti pamiršęs apie jam priklausančią kompensaciją arba nelabai pajėgus susitvarkyti visus dokumentus kompensacijai gauti. Kompensacija turėtų būti skiriama automatiškai pakeitus grupę, nereikalaujant iš savininko teikti paraiškų ar kitokių biurokratinių procedūrų (kita vertus, paraiškos teikimas būtų logiškas kompensacijoms už jau nustatytas grupes (II ir III) iki šio įstatymo pakeitimo).

Jeigu įstatymo lygmenyje sprendžiami techniniai kompensacijų apskaičiavimo uždaviniai, tai **reikėtų įvertinti indėlių ir paskolų palūkanų skirtumus.** Dabartiniuose teisės aktuose numatyta, kad savininkas už negautas pajamas, uždraudus kirtimus, gaus indėlio palūkanas, kurios būtų kompensuojamos. Iš tikrųjų, negavus pajamų, jas tektų pasiskolinti ir turėtų būti kompensuojamos paskolų palūkanos. Ryškėja trys įstatymai reglamentuosiantys kompensacijas už ūkinės veiklos ribojimus miškuose (Miškų, ST ir Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų) su daug painiavos.

Manytume, kad Bendrosioms miško reikmėms skirtų lėšų paskirtis turbūt nėra apribojimų kompensavimas. Apribojimais tenkinamas vadinamas viešasis interesas, o ne miškų ūkio veiklai reikalingi dalykai, todėl ir kompensuojama turi būti iš visuomenės sumokamų lėšų, t.y. Valstybės biudžeto, ir ten turi būti atskira biudžeto eilutė kasmet Seimo tvirtinama. Tada bent jau būtų matoma kiek kainuoja viešojo intereso vardan priimami apribojimai ir draudimai.

16. Dėl MJ 14 straipsnio (Miškotvarkos projektų rengėjai) pakeitimu. Siūlome sutrumpinti ir patikslinti 14 straipsnį:

1. Miškotvarkos projektus rengia ir miškų inventorizaciją atlieka fiziniai ir juridiniai asmenys, valstybių narių kitos organizacijos, neturinčios juridinio asmens statuso, ar jų padaliniai. Aplinkos ministerijos nustatyta tvarka. Laikantis šios tvarkos, centralizuotai kaupiami ir tvarkomi miškotvarkos duomenys.

2. Miškotvarkos projektų rengėjai privalo turėti aukštąjį koleginių ar aukštąjį universitetinį miškininkystės krypties išsilavinimą arba jam lygiavertį išsilavinimą **ir ne trumpesnę kaip vienu metų miškotvarkos darbų patirtį.**

4. 3. Miškotvarkos projekto rengėjo atestato išdavimo registracijos ir jos galiojimo sustabdymo, galiojimo sustabdymo panaikinimo, galiojimo panaikinimo tvarką nustato aplinkos ministras. Miškotvarkos projektų rengėjų atestatus išduoda ir registraciją vykdo Valstybinė miškų tarnyba.

6. 4. Miškotvarkos projektų rengėjai privalo tobulinti kvalifikaciją ir ne rečiau kaip kas 5 metus išklausyti Lietuvos mokslo ir (ar) studijų įstaigos, vykdančios mokslinę ir (ar) mokomąją miškotyros krypties veiklą, mokymus, organizuojamus pagal programą, sudarytą pagal Valstybinės miškų tarnybos nustatytus reikalavimus.

Paaiškinimas: Siūlome vengti perteklinio biurokratizmo sąlygų nustatymo miškotvarkos projektų rengėjams, nustatant veiklos licenzijavimą (t.y. atestato išdavimą-tai siūlome keisti registraciją) ir kitus neproporcingus papildomus ribojimus užsiimti šia profesine veikla. Pavyzdžiui, jei asmuo dirba tik privačiuose miškuose, jis neturi galimybės įgyti miškotvarkos darbų patirties. Be miškotvarkos projektus rengiančių, dar yra biržių režimas, jaunuolynų išvados, kur vykdytojas taip pat privalo būti projektų rengėjų registre, bet nebūtinai rengia projektus. Ar neatsiras pavojus, kad nebus kam to daryti??? Derėtų įvedant naujus reikalavimus bent jau turėti pasidarius analizę dėl jų proporcingumo ir pagrįstumo.

Kvalifikacijos tobulinimui labai pritariame. Dažnai keičiasi teisės aktai, ne visi su pakeitimais laiku susipažįsta. Tik reikia, kad kvalifikacijos kėlimo kursus organizuotų VMT ir mokymus vestų VMT atsakingi specialistai, gerai išmanantys praktinius miškotvarkos projektų rengimo reikalavimus. Mokslo įstaigose mokslininkai turi mažokai praktinės patirties.

17. Dėl MJ 17 straipsnio (Miško įveisimas ir atkūrimas) pakeitimų. Siūlome patikslinti 17str. 1, 3, 5 ir 6 dalis.

17.1. Siūlome patikslinti 17 str. 1 dalį, kad būtų aišku-nuo kurio momento įveisus mišką ne miško žemėje, šiam plotui taikomas Miškų įstatymas (iš karto po įveisimo, ar po kažkurio laiko?)

17.2. Siūlome patikslinti 17 str. 3 dalį, kad būtų skatinamas savaiminių mišrų ateities miškų formavimas:

3. Kirtavietės turi būti apželdintos arba atžėlusios tikslinėmis medžių rūšimis ne vėliau kaip per trejus metus po jų atsiradimo, žuvę želdiniai ir žėliniai – ne vėliau kaip per dvejus metus, atkurtini žuvę medynai – ne vėliau kaip per trejus metus nuo jų žuvimo nustatymo, išskyrus atvejus, kai **taikant savaiminį žėlimą siekiama suformuoti natūralų jaunuolyną - ne vėliau kaip per penkerius metus, arba kai** saugomų teritorijų nuostatuose ir (ar) saugomų teritorijų planavimo dokumentuose nustatyti kitokie kirtaviečių, žuvusių želdinių ir žėlinių ar žuvusių medynų apželdinimo arba atžėlimo terminai.

Paaškinimas: Jeigu siekiame, kad ateities miškai būtų labiau savaiminiai ir mišrūs, atsparūs aplinkos pokyčiams, turėtumėm vengti želdinimo monokultūromis, o leisti miškui atsikurti pačiam. Tačiau trijų metų savaiminiam atžėlimui nepakanka, dėl ko miškininkai dažniau renkasi želdinimą.

17.3. Siūlome patikslinti 17 str. 5 dalį, išgryninant esminį reikalavimą atkurti iškirstus plotus.

5. Miško savininkams ir valstybinio miško valdytojams leidimas pagrindiniams miško kirtimams neišduodamas, jei toje pačioje miško valdoje per šio straipsnio 3 dalyje nustatytus terminus **neatkurtas miškas neapželdintos arba** tikslinėmis medžių rūšimis **neatžėlę kirtavietės, žuvę želdiniai ir žėliniai ar žuvę medynai.**

Paaškinimas: esminis reikalavimas- kad būtų atkurtas miškas po kirtimų tikslinėmis medžių rūšimis

17.4. Siūlome patikslinti 17 str. 6 dalį, kad nekiltų dviprasmybių:

6. Plantacinius miškus draudžiama veisti neplantacinių miškų kirtavietėse arba **šių neplantacinių** miškų žuvusių želdinių, žėlinių ir medynų vietose, miško aikštėse ir miško laukymėse, **išskyrus atvejus, kuomet nedideli (iki 1 hektaro) želdintini plotai šliejasi su jau esančiais plantaciniais miškais ir taip galima racionalizuoti žemėnaudą.**

18. Dėl MJ 18 straipsnio (Medynų auginimas ir miško kirtimas) pakeitimų. Siūlome patikslinti 18 str. 3 ir 5 dalis.

18.1. Siūlome patikslinti 18 str. 3 dalį ir jos 2 ir 4 punktus:

3. Miško kirtimai draudžiami Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo nustatytais atvejais, **nuo apribojimų įrašymo konkrečiai miško valdai į Nekilnojamojo turto kadastrą ir Nekilnojamojo turto registrą dienos,** ir šiais atvejais:

<...>2) IIA ir IIB grupių miškuose **didesnėmis kaip 0,5 hektaro biržėmis plynieji** pagrindiniai miško kirtimai;

<...>4) **didesnėmis kaip 1 hektaro biržėmis** plynieji pagrindiniai miško kirtimai nacionaliniuose parkuose;<...>

*Paaškinimas: Pagal dabar galiojančias Miško kirtimų taisykles " 42.4. IIA miškų grupės medynuose taikomi grupiniai atrankiniai pagrindiniai miško kirtimai..>, t.y galima iškirsti tik 0,1ha lizdus. Jų kartojimas pagal taisyklių 42.5. punktą galimas tik kartą per 10 metų. Sunku įsivaizduoti jog tokiu būdu pavyks įgyvendinti IIA miškų grupei keliamus tikslus : „išsaugoti, formuoti neintensyviai naudoti arba atkurti biologinės įvairovės išsaugojimo paslaugas teikiančias miško ekosistemas su įvairiaamžiais medynais“. Jau daug metų diskutuojama apie tai, jog toks lizdų dydis yra per mažas norint atkurti mišką (šiuo atveju įvairiaamžius medynus). Priminsime, kad 2019 m. AM ir VMU delegacija buvo išvykusi į Lenkiją (Bialystoko vaivadiją) susipažinti su šios šalies miškininkų patirtimi vykdant neplynus kirtimus. Lenkijoje atskirais atvejais neplynuose kirtimuose **galimi iki 1ha lizdai.***

Daugiau šia tema jau paaškinta mūsų pastaboje 6.11.

18.2. Siūlome patikslinti 18 str. 5 dalį:

5. Miško savininkai, valstybinio miško valdytojai, **miško lankytojai** ir asmenys, vykdančys miško kirtimus **ir (ar) transportuojantys pagamintą žaliavinę medieną bei kitus krovinius**, privalo tausoti miško kelius.

19. Dėl MJ 19 straipsnio (Leidimas kirsti mišką) pakeitimu. Siūlome patikslinti 18 str. 3 ir 5 dalis.

19.1. Siūlome išbraukti 19 str. 1 dalies 7 punktą, kaip perteklinį:

1. Miško savininkai ir valstybinio miško valdytojai, ketinantys vykdyti miško kirtimus, privalo aplinkos ministro nustatyta tvarka iš Valstybinės miškų tarnybos gauti leidimą kirsti mišką, išskyrus šiuos atvejus:<...>

~~7) elektros energijos skirstomųjų tinklų operatoriams ne daugiau kaip 10 metrų atstumu už Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatyme nustatytų elektros oro linijų apsaugos zonos ribų pavojų keliantiems medžiams kirsti.~~

Paaiškinimas: 19 str. 1 dalies 4 punkte parašyta aiškiau, o šis 7 punktas leistų energetikams gan plačiai kirsti kę sumanius už el. linijų apsaugos zonų dar 10 metrų atstumu (pavadinus pavojingais medžiais) ir nederinti su miško savininkais ir valdytojais. Siūlome išbraukti šį 7 punktą kaip perteklinį.

19.2. Siūlome tikslinti 19 str. 2 dalį:

2. Leidimas kirsti mišką išduodamas vadovaujantis **galiojančiu miškotvarkos projektu arba** naujausiais (~~atnaujintais ne anksčiau kaip prieš 10 metų~~ **ne senesniais kaip 10 metų**) aplinkos ministro nustatyta tvarka atliktos miškų sklypų inventorizacijos duomenimis, kuriuos privalo pateikti leidimą kirsti mišką prašantis išduoti asmuo (**jei šių duomenų nėra Miškų valstybiniame kadastrė**). **Tvirtinant naujai parengtą miškotvarkos projektą, tuo pačiu metu išduodami leidimai kirsti mišką jame suprojektuotiems pirmųjų metų kirtimams.**

Paaiškinimas: Siūlome patikslinti, ką reiškia „naujausiais duomenimis“ ir papildyti šį punktą nuostata „galiojančiu miškotvarkos projektu arba“ kad suderinti su naujojo įstatymo per.13 str.3 punktu, nusakančiu, kad galiojantis 10 metų miškotvarkos projektas gali būti pratęstas dar 5 metams. O šiuo metu gali būti atvejų, kai miškotvarkos projektas parengtas ir galioja 20 metų.

Siūlome mažinti biurokratinę naštą ir kai tvirtinamas naujai parengtas miškotvarkos projektas, kartu išduodami leidimai kirsti mišką pirmųjų metų suprojektuotiems kirtimams. Taip išvengtume perteklinio dokumentacijos tikrinimo, derinimo, sutaupytume savininkų ir VMT darbuotojų laiką.

19.3. Siūlome tikslinti 19 str. 3 dalį:

3. Valstybinė miškų tarnyba **leidimą kirsti mišką įprastai išduoda** per 10 darbo dienų, **tačiau** kai prašoma leidimo kirsti sanitarinius miško kirtimus, kuriais siekiama išvengti medžių ligų ar miško kenkėjų plitimo (**visuose miškuose, įskaitant miškus saugomose teritorijose**) – per 5 darbo **dienas**, o kai miško kirtimas numatomas vykdyti **saugomoje teritorijoje**, „Natura 2000“ teritorijoje ar kultūros paveldo teritorijoje – per **20-10** darbo dienų nuo prašymo išduoti leidimą kirsti mišką gavimo dienos patikrina prašyme nurodytų miško kirtimų atitiktį teisės aktų reikalavimams ir išduoda leidimą kirsti mišką arba motyvuotai atsisako jį išduoti.

20. Dėl MJ 23 straipsnio (Miško žemės pavertimas kitomis naudmenomis) pakeitimu. Siūlome patikslinti 23 str. 7 ir 8 dalis.

20.1. Siūlome patikslinti 23 str. 7 dalį:

7. Asmenys, inicijuojantys valstybinės miško žemės pavertimą kitomis naudmenomis, privalo į valstybės biudžetą sumokėti piniginę kompensaciją, kurią sudaro kitomis naudmenomis paverčiamos miško žemės sklypo vertė rinkos kainomis, jame augančio medyno įveisimo ir išauginimo iki amžiaus, kurį šis medynas pasiekė pavertimo kitomis naudmenomis metu, išlaidos ir prarasto medienos prieaugio, kurį šis medynas sukauptų iki nustatyto pagrindinių kirtimų amžiaus, vertė nenukirsto miško kainomis. Miško žemę paverčiant kitomis naudmenomis, **išskyrus šio straipsnio 1 dalies 6 ir 7 punktuose numatytais atvejais**, III grupės miškuose mokama dvigubo dydžio piniginei kompensacija, II grupės miškuose – trigubo dydžio piniginei kompensacija. Reikalavimas sumokėti piniginę kompensaciją netaikomas už kitomis naudmenomis paverčiamos

miško žemės dalį, kurioje formuojami atskirieji želdynai ir (ar) įrengiamos kapinės, atkuriamos gamtinės buveinės, buvo plantaciniai miškai, taip pat kurioje įgyvendinami ypatingos valstybinės svarbos krašto apsaugos srities projektai.

20.2. Siūlome patikslinti 23 str. 8 dalį:

8. Privačios miško žemės savininkai, organizuojantys privačios miško žemės pavertimą kitomis naudmenomis, privalo Vyriausybės nustatyta tvarka **jiems ir/ar jų šeimos nariams bei bendraturčiams** nuosavybės teise priklausančioje žemėje **būti įveisę ar įsipareigoti** įveisti mišką ne mažesniame plote negu kitomis naudmenomis paverčiamos miško žemės plotas arba sumokėti į valstybės biudžetą šio straipsnio 7 dalyje nurodytą piniginę kompensaciją. Privačią miško žemę paverčiant kitomis naudmenomis III grupės miškuose, įveisiamo miško plotas turi būti ne mažesnis kaip dvigubo dydžio kitomis naudmenomis paverčiamos miško žemės sklypo plotas, II grupės miškuose – ne mažesnis kaip trigubo dydžio kitomis naudmenomis paverčiamos miško žemės sklypo plotas. Kiti asmenys, įskaitant servituto turėtojus, organizuojantys privačios miško žemės pavertimą kitomis naudmenomis, privalo sumokėti **to miško savininkui, jei jis įsipareigoja šio straipsnio 8 dalyje nustatyta tvarka atsiskaityti už įveistą mišką, o jei tokio įsipareigojimo miško savininkas neprisiima- tuomet kompensacija sumokama** į valstybės biudžetą šio straipsnio 7 dalyje nurodytą piniginę kompensaciją.

***Paaiškinimas:** siūlome patikslinti formuluoatę, nustatant, kad privačios miško žemės naudotojai, organizuojantys privačios miško žemės pavertimą kitomis naudmenomis, privalo sumokėti to miško savininkui 23 str. 8 dalyje nurodytą piniginę kompensaciją, jei jis įsipareigoja šio straipsnio 8 dalyje nustatyta tvarka įveisti mišką jo ir/ar jo šeimos nariams bei bendraturčiams priklausančioje žemėje (, kadangi nemaža dalis privačios žemės yra valdoma kartu su kitais šeimos nariais arba bendraturčiais), o tais atvejais, jei tokio įsipareigojimo miško savininkas neprisiima - tuomet kompensacija sumokama į valstybės biudžetą. Čia taipogi reikėtų aiškumo, kad būtų tinkama užskaityti žemės savininko jau įveistą mišką, kai jis įveisė jį savo žemėje kiek anksčiau, nei pateikė prašymą paversti miško žemę kitomis naudmenomis.*

***Argumentai, kuriais grindžiamas toks siūlymas:** Pagal LR žemės įstatymą žemės naudojimo paskirties keitimai yra žemės savininko teisė, išskyrus išimtinius atvejus kai tai atliekama paimant žemę visuomenės poreikiams, todėl ir **pirminis kompensavimas** turi būti teikiamas žemės savininkui, kuris turi įsipareigoti nustatyta tvarka įveisti atitinkamą miško plotą arba nustatyta tvarka atsisakyti šios galimybės - tokiu atveju kompensacija patenka į biudžetą.*

Didžioji dalis naujų miškų Lietuvoje jau šiuo metu yra įveisiama privačioje žemėje, todėl yra nelogiška nušalinti privačius savininkus nuo galimybės patiems organizuoti naujų miškų įveisimą, tais atvejais, kai privačios miško žemės pavertimą kitomis naudmenomis inicijuoja ne savininkas, o privačios žemės naudotojas.

21. Dėl MJ 24 straipsnio (Miško apsauga) pakeitimų. Siūlome patikslinti 24 str. 1 ir 6 dalis.

21.1. Siūlome papildyti 24 str. 1 dalį:

1. Miško savininkai ir valstybinio miško valdytojai privalo saugoti mišką ir jo išteklius nuo neteisėtų veiksmų: savavališko miško kirtimo, miško naudojimo tvarkos pažeidimų, miško išteklių grobstymo, miško teršimo, šiukšlinimo, miško padegimo, ūkinių gyvūnų daromos žalos; saugoti mišką nuo žvėrių daromos žalos, gaisrų, medžių ligų, miško kenkėjų ir miškų stichinių nelaimių, miško dirvožemio ir medžių mechaninių pažeidimų. **Savavališkų savartynų ir bešeimininkių atliekų miškuose tvarkymą organizuoja vietos savivaldybės**

***Paaiškinimas:** siūlome papildyti , kadangi savo teritorijose savivaldybės privalo organizuoti šiukšlių ir atliekų, kurių turėtojo nustatyti neįmanoma arba kuris neegzistuoja, tvarkymą (žiūr. [LR atliekų tvarkymo įstatymo 25 str.](#)) Savivaldybės šiai funkcijai gauna finansavimą [žiūr. [LR savivaldybių aplinkos apsaugos rėmimo specialiosios programos įstatymo 4 str.](#)]*

21.2. Siūlome patikslinti 24 str. 6 dalį:

6. Medžiojamų žvėrių skaičius miško žemėje turi būti palaikomas toks, kad **jų populiacijos atitiktų medžioklėtvarkos projektuose paskaičiuotą gamtinį potencialų teritorijos talpumą, nedarytų ženklios žalos miško želdiniams, žėliniams ir medynams,** būtų garantuotas miško ekosistemos stabilumas.

Dėl Lietuvos Respublikos žemės įstatymo Nr. I-446 9 ir 25 straipsnių pakeitimo įstatymo

22. Dėl ŽI 9 straipsnio (Valstybinės žemės išnuomojimas) pakeitimu. Siūlome patikslinti 9 str. 11 dalį.

„11. Valstybinė miško žemė ~~neiš~~nuomojama ~~tik Miškų įstatyme nustatytais veislėmis vykdyti~~.“

Paaiškinimas: siūlome palikti galiojantį reglamentavimą (arba numatyti kokią tai valstybinės miško žemės trumpalaikės panaudos suteikimo galimybę), nes būna daug situacijų, kai privatiems asmenims reikia pasinaudoti valstybiniuose miškuose esančiais tarpiniais miško sandėliais privačiame miške pagamintai medienai susisandėliuoti, pravažiuoti miško keliais ir pan.

Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos įstatymo Nr. I-2223 116 ir 119 straipsnių pakeitimo įstatymo

23. Dėl AAĮ 116 straipsnio pakeitimu. Siūlome patikslinti 116 str. pavadinimą ir turinį bei 119 straipsnį:

23.1. „116 straipsnis. Juridinių asmenų atsakomybė už ~~apvaliosios medienos žaliavinės medienos ir nenukirsto miško~~ matavimo ir ~~tūrio nustatymo tvarkos, biržių atrėžimo, medžių atrinkimo ir (ar) ženklinimo kirsti reikalavimų, medienos ruošos, gabenimo~~, miško išteklių naudojimo tvarkos, miško naudojimo reikalavimų pažeidimus, miško tvarkymą ir (ar) naudojimą pažeidžiant miškotvarkos projekto sprendinius

~~Apvaliosios medienos žaliavinės medienos ir nenukirsto miško~~ matavimo ir ~~tūrio nustatymo~~ tvarkos pažeidimas užtraukia baudą nuo aštuonių šimtų penkiasdešimt iki vieno tūkstančio septynių šimtų eurų.

~~Biržių atrėžimas, medžių atrinkimas ir (ar) ženklavimas kirsti pažeidžiant biržių atrėžimo ir įvertinimo, miško kirtimo, taip pat medienos ruošos, gabenimo, mMiško išteklių naudojimo tvarkos~~ pažeidimas užtraukia baudą nuo vieno tūkstančio dviejų šimtų iki dviejų tūkstančių trijų šimtų eurų.

<...>.“ *Paaiškinimas: siūlome patikslinti terminiją dėl medienos matavimo, kad atitiktų MĮ terminus ir išimti iš AAĮ 116 str. turinio tas veikas, už kurias pažeidimai jau yra įtraukti į Administracinių nusižengimų kodekso (ANK) 271 str., t.y. išbraukiant apvaliosios medienos matavimo tvarkos, biržių atrėžimo, medžių atrinkimo, ženklinimo kirsti reikalavimų, medienos ruošos, gabenimo veikas.*

23.2. „119 straipsnis. Juridinių asmenų atsakomybė už sėklinės miško bazės, miško dauginamosios medžiagos, miško atkūrimo ir įveisimo reikalavimų pažeidimą

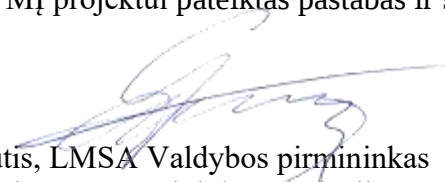
<...> ~~Miško neapželdinimas arba neatžėlimas tikslinėmis medžių rūšimis per Lietuvos Respublikos miškų įstatyme nustatytus terminus užtraukia baudą už kiekvieną neapželdintą arba neatžėlusį miško hektarą po vieną tūkstantį eurų.~~

~~Šio straipsnio 4 dalyje numatytas pažeidimas, padarytas pakartotinai, užtraukia baudą už kiekvieną neapželdintą arba neatžėlusį miško hektarą po vieną tūkstantį penkis šimtus eurų. <...>“~~

Paaiškinimas: siūlome išimti papildomai norimas įvesti įvedamas nuobaudas už neatkūrimą tikslinėmis medžių rūšimis. Miško savininkai laikosi miškų atkūrimo reikalavimų ir atsodina tomis rūšimis, kurios suderinamos miškų atkūrimo projektuose. Tačiau dėl kanopinių žvėrių didelės gausos, dėl dažnėjančių stichinių anomalijų žėliniai gali per nustatytą terminą neatželti, o pasodintus želdinius gali sunaikinti minėti veiksniai.

Prašome surengti susitikimą su Lietuvos miškų sektorių atstovaujančių organizacijų atstovais, kad detalčiau aptarti MĮ projektui pateiktas pastabas ir siūlomų sprendimų įgyvendinimo eigą.

Pagarbiai,

dr. Algis Gaižutis, LMSA Valdybos pirmininkas
Lietuvos miško ir žemės savininkų asociacija (LMSA)
A. Juozapavičiaus g. 9, 09311 Vilnius
Tel./fax. +370 5 2767590; mob. +370 687 95113
el.paštas: algis@forest.lt
interneto svetainė: www.lietuvosmiskai.lt

ORIGINALAS PAŠTU
NEBUS SIUNČIAMAS